Dosarul nr.2-349/22 2-22002293-12-2-10012022-1

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

Dispozitivul hotărîrii a fost pronunțat public la 10 aprilie 2023.
Cererea de apel nemotivată a fost depusă la 04 mai 2023.

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, Judecătorul - Natalia Moldovanu
Grefieri - Doina Donos, Elena Gribiniuc,
Cu participarea:
Interpreților - Victoria Grosu, Aliona Jitar,

în sediul instanței, în ședință publică a examinat, în procedură contencioasă generală, cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ***** către ***** cu privire la încasarea datoriei, penalităților, dobânzilor de întârziere și cheltuielilor de judecată,

C O N S T A T Ă:

Poziția, argumentele și solicitările reclamantului ***.**

La 06 ianuarie 2022, ***** a depus în Judecătoria Chișinău (sediul Centru) cerere de chemare în judecată formulată față de ***** cu privire la încasarea datoriei, penalităților, dobânzilor de întârziere și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, în fapt, în rezultatul realizării raporturilor contractuale de acordare a împrumuturilor, la ***** de către împrumutătorul, *****, în beneficiului împrumutatului-pârât, *****, au fost predate în proprietate următoarele sume băneşti:

1. 35 000 euro - în baza contractului de împrumut nr.***** din ***** și anexei la acesta (recipisa de predare-primire a mijloacelor băneşti);
2. 10 000 dolari SUA - în baza contractului de împrumut nr.***** din ***** şi anexei la acesta (recipisa de predare-primire a mijloacelor băneşti);
3. 4 500 euro conform contractului de împrumut f/n (fără număr) din *****, dovada încheierii căruia și transmiterii mijloacelor bănești în proprietatea pârâtului servind recipisa din *****;
4. 1 600 dolari SUA - conform contractului de împrumut f/n (fără număr) din *****, dovada încheierii căruia și transmiterii mijloacelor băneşti în proprietatea pârâtului servind recipisa din *****.

A indicat că, potrivit pct.4.1 şi pct.4.2 al contractului de împrumut nr.***** din *****, împrumutul a fost acordat până la 31 decembrie 2020. Conform prevederilor anexei la contractul de împrumut nr.***** din ***** - recipisa de predare-primire a mijloacelor băneşti - împrumutatul (pârât) și-a asumat obligația și a garantat restituirea sumelor, în mărime de 35 000 euro şi 10 000 dolari SUA nu mai târziu de 01 martie 2021 (pct.4 din recipisă).

Totodată, potrivit pct.5 din recipisa la contractul de împrumut nr.***** din *****, pârâtul a scris personal că îşi asumă obligația să restituie împrumutul până la 01 martie 2021.

În conformitate cu prevederile recipisei din *****, pârâtul şi-a asumat obligația de a rambursa împrumutul nu mai târziu de 31.12.2020.

Astfel, începând cu 01 ianuarie 2021, pârâtul înregistrează față de reclamant o datorie în mărime de 4 500 euro şi 1 600 dolari SUA pentru împrumuturile nerestituite în termenul stabilit în contracte, iar începând cu 01 martie 2021 pârâtul înregistrează față de reclamant o datorie, în mărime totală de 39 500 euro şi 11 600 dolari SUA pentru împrumuturile nerestituite în termenul stabilit în contractele nominalizate supra.

Dat fiind faptul neexecutării, fără justificare, a obligațiilor de rambursare a împrumuturilor, la data de 05 ianuarie 2022, datoria debitorială directă şi neachitată de pârât, constituie în total suma de 39 500 euro şi 11 600 dolari SUA.

Cu referire la caracterul obligatoriu al răspunderii pentru neexecutarea obligaţiilor de plată urmează a fi invocate prevederile art.901 Cod civil, conform căruia, atunci cînd, fără justificare, debitorul nu îşi execută obligația, creditorul poate, în condițiile legii şi, după caz, ale contractului, la alegerea sa: să ceară executarea silită a obligaţiei; să ceară plata de despăgubiri pentru prejudiciul suferit prin neexecutare; să exercite orice alt mijloc juridic de apărare, prevăzut de lege sau contract, pentru realizarea dreptului său încălcat prin neexecutare.

Neexecutarea obligației înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligației şi include neexecutarea totală sau parţială a obligaţiei, executarea necorespunzătoare sau cu întîrziere a obligației.

Potrivit art.1247 Cod civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract.

Conform prevederilor art.art.775 şi 858 Cod civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credintă și diligenţă la momentul naşterii, pe durata existenței, la momentul executării şi stingerii obligației, precum si obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul şi în momentul stabilit.

A făcut referire la prevederile art.942 Cod civil, conform căruia în speţă pot a fi aplicate măsurile de răspundere sub forma dobînzii de întirziere în cuantum de 5% peste rata dobînzii prevăzută la art.874 al Codului civil RM - în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadenţă, creditorul are dreptul la dobîndă de întîrziere

pentru suma respectivă din data imediat următoare scadentei plății pînă la data în care s-a efectuat plata.

A menționat că, în conformitate cu prevederile art.1248 alin.(1) şi (2) Cod civil, în cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, dispoziţiile art.942 se aplică în modul corespunzător dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Dacă în contract este prevăzută restituirea împrumutului în rate şi împrumutatul nu le restituie în modul stabilit, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a întregului împrumut şi a dobînzii aferente în condițiile stabilite la art.864 alin.(2) şi (4).

Prin urmare, luând în considerare conduita şi atitudinea pârâtului în ceea ce priveşte respectarea obligațiunilor sale, eschivarea de la rambursarea datoriei, în pofida angajamentelor asumate, a considerat că aplicarea măsurilor de răspundere sub forma dobânzii de întârziere în cuantum de 5% peste rata dobânzii prevăzută la art.942 Cod civil - este necesară, echitabilă şi oportună.

Dobânda prevăzută de Codul civil are un caracter compensatoriu şi reprezintă o remuneraţie pentru folosirea capitalului acordată de către creditor debitorului.

Întârzierea în executarea obligațiilor pecuniare are drept consecință plata dobânzii de întârziere, indiferent dacă debitorul a folosit acești bani în alte scopuri sau i-a reținut cu rea-intenție. Nu are relevanţă faptul că debitorul nu execută la timp obligația pecuniară pe motiv că nu dispune de surse financiare la momentul ajungerii obligaţiei la scadenţă. Dobânda de întârziere este plata pentru folosirea surselor financiare străine, iată de ce, în situații practice creditorul poate pretinde prejudiciul efectiv, venitul ratat, clauza penală, inclusiv penalități de întârziere, cât şi dobânda de întârziere. Creditorul obligației pecuniare nu trebuie să dovedească dauna cauzată prin întârzierea executării, deoarece stabilirea acestor daune se face anticipat.

A indicat că, conform calculului anexat la cererea de chemare în judecată, mărimea dobânzii de întârziere conform art.art.874, 942 Cod civil, pe care o datorează pârâtul pentru neexecutarea obligațiilor de plată, începând de la data punerii pârâtului în întârziere/somația nr.***** din 01 februarie 2021 recepționată la 03 februarie 2021/şi până la 05 ianuarie 2022, constituie:

a) 312,18 euro calculată din suma de 4 500 euro pentru perioada întârzierii: 09.02.2021- 05.01.2022;

b) 111 dolari SUA calculată din suma de 1 600 dolari SUA pentru perioada întârzierii: 09.02.2021 - 05.01.2022.

A susținut că, în baza contractului de împrumut nr.*****din *****, părțile au evaluat anticipat prejudiciul pentru nerambursarea împrumutului în termen, stabilind penalitatea contractuală de întârziere în cuantum de 0,3% din suma nerestituită în termen, pentru fiecare zi de întârziere (la momentul de față sumele penalității constituie 3 150 euro şi 1 449 dolari SUA).

Potrivit calculului penalității anexat la cererea de chemare în judecată:

a) penalitatea pentru nerestituirea în termen a sumei în mărime de 35 000 euro constituie - 32 550 euro şi a fost calculată pentru perioada 02.03.2021 - 05.01.2022;

b) penalitatea pentru nerestituirea în termen a sumei în mărime de 10 000 dolari SUA constituie - 9 300 euro şi a fost calculată pentru perioada 02.03.2021 - 05.01.2022.

A menționat că, în pofida numeroaselor încercări din partea reclamantului de a rezolva situația nefavorabilă creată de pârât, pe calea amiabilă extrajudiciară, inclusiv prin comunicări telefonice la nr. de telefon al pârâtului (*****), revendicărilor de achitare a datoriei existente, totuşi, până la momentul de față rambursarea datoriei nu a avut loc în modul corespunzător din partea pârâtului.

În legătură cu neexecutarea obligaţiilor de plată de către pârât, reclamantul în repetate rânduri a încercat să soluționeze litigiul în cauză pe calea extrajudiciară: a somat pârâtul în modul oficial, însă fără nici un rezultat (nu a fost dat nici un răspuns, nu au parvenit careva cereri sau demersuri cu privire la modul de rambursare a datoriei, încheierea unor tranzacții privind soluționarea amiabilă a situației litigioase etc.).

Astfel, reclamantul a solicitat admiterea cererii şi dispunerea încasării din contul pârâtului, ***** în folosul reclamantului, ***** a:

- datoriei de bază neachitate de pe contractul de împrumut nr.***** din *****, în sumă de 35 000 euro, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărîrii;

- a prejudiciului sub formă de penalitate conform pct.7.2 al contractului de împrumut nr.*****din ***** și art.art.947-949 Cod civil, pe care o datorează pârâtul pentru neexecutarea obligațiilor de plată pentru perioada: de la 02.03.2021 până la 05.01.2022, în sumă de 32 550 euro, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărîrii;

- a datoriei de bază, neachitate de pe contractul de împrumut nr.***** din *****, în sumă de 10.000 dolari SUA, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărîrii;

- a prejudiciului sub formă de penalitate conform pct.7.2 al contractului de împrumut nr.*****din ***** și art.art.947-949 Cod civil, pe care o datorează pârâtul pentru neexecutarea obligaţiilor de plată pentru perioada: de la 02.03.2021 până la 05.01.2022, în sumă de 9 300 dolari SUA, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărîrii;

- a datoriei de bază neachitate de pe contractul de împrumut f/n din *****, în sumă de 500 euro, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărîrii;

- a prejudiciului sub formă de dobândă de întârziere conform art.art.874, 942 Cod civil, pe care o datorează pârâtul pentru neexecutarea obligaţiilor de restituire a împrumutului de pe contractul f/n din ***** pentru perioada de întârziere: de la

09.02.2021 până la 05.01.2022, în sumă de 312,18 euro, în valută naţională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărîrii;

- a datoriei de bază neachitate de pe contractul de împrumut f/n din *****, în sumă de 1 600 dolari SUA, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărîrii;

- a prejudiciului sub formă de dobândă de întârziere conform art.art.874, 942 Cod civil, pe care o datorează pârâtul pentru neexecutarea obligaţiilor de restituire a împrumutului de pe contractul f/n din *****, pentru perioada de întârziere: de la 09.02.2021 până la 05.01.2022, în sumă de 111 dolari SUA, în valută naţională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărîrii,

- precum și recuperarea din contul pârâtului în folosul reclamantului a cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei în fond, la 29 iulie 2022, reprezentantul reclamantului *****, avocatul Grossu Octavian a depus cerere de concretizare a revendicărilor din acțiune, indicând că, pârâtul a mai achitat în contul datoriei suma de 400 euro, a câte 200 euro la data de 11 februarie 2022 și 02 martie 2022, iar la 27 iulie 2022 i-a transmis suma de 1 000 euro (f.d.69-70).

Prin urmare, reclamantul și-a concretizat pretențiile din acțiune, solicitând încasarea din contul pârâtului ***** în folosul reclamantului ***** a datoriei de bază neachitate de pe contractul de împrumut nr.***** din *****, în sumă de 33.600 euro, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărîrii şi a prejudiciului sub forma de penalitate conform pct.7.2 al contractului de împrumut nr.*****din ***** şi art.art.947-949 Cod civil, pe care o datorează pârâtul pentru neexecutarea obligațiilor de plată pentru perioada: 02.03.2021 - 05.01.2022, în sumă de 32 550 euro, în valuta națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărîrii; a datoriei de bază neachitate de pe contractul de împrumut nr.*****din *****, în sumă de 10.000 dolari SUA, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărîrii şi a prejudiciului sub formă de penalitate conform pct.7.2 al contractului de împrumut nr.*****din ***** şi art.art.947-949 Cod civil, pe care o datorează pârâtul pentru neexecutarea obligaţiilor de plată pentru perioada: 02.03.2021 - 05.01.2022, în sumă de 9 300 dolari SUA, în valuta națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărîrii; a datoriei de bază neachitate de pe contractul de împrumut f/n din *****, în sumă de 4.500 euro, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărîrii şi a prejudiciului sub formă de dobândă de întârziere conform art.art.874, 942 Cod civil, pe care o datorează pârâtul pentru neexecutarea obligaţiilor de restituire a împrumutului de pe contractul f/n din *****, pentru perioada de întârziere: 09.02.2021 - 05.01.2022, în sumă de 312,18 euro, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărîrii; a datoriei de bază neachitate de pe contractul de împrumut f/n din *****, în sumă de 1 600

dolari SUA, în valută naţională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărîrii şi a prejudiciului sub formă de dobândă de întârziere conform art.art.874, 942 Cod civil, pe care o datorează pârâtul pentru neexecutarea obligaţiilor de restituire a împrumutului de pe contractul f/n din *****, pentru perioada de întârziere: 09.02.2021 - 05.01.2022, în sumă de 111 dolari SUA, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărîrii, precum și recuperarea din contul pârâtului a cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat, în sumă de 25 000 lei și a cheltuielilor de asistenţă juridică, în mărime de 8 000 lei.

În drept, acțiunea reclamantului ***** a fost întemeiată pe prevederile art.art.774-776, 858, 874, 942, 949, 1108, 1111, 1242, 1247 Cod civil, art.art.7, 33, 38, 166, 167, 174-175, 177 Cod de procedură civilă.

Poziția, argumentele și solicitările pârâtului ***.**

Întru respectarea dreptului pârâtului la un proces echitabil, instanța a dispus comunicarea actelor de procedură pârâtului, explicându-i drepturile sale procedurale, inclusiv, dreptul de a depune referință asupra cererii de chemare în judecată.

Cu toate acestea, pârâtul nu a depus referință asupra acțiunii formulate de *****, deși acesta a fost citat corespunzător pentru ședințele de judecată și i-a fost adusă la cunoștință acțiunea formulată.

Însă, în cadrul ședințelor de judecată, pârâtul ***** a comunicat că recunoaște datoria de bază, însă nu recunoaște acțiunea în partea ce ține de dobânzile și penalitățile calculate.

Corespunzător, pârâtul ***** în cadrul ședințelor de judecată a pledat pentru adoptarea unei soluții de respingere parțială a acțiunii doar în partea ce ține de încasarea dobânzilor de întârziere și penalităților calculate.

Poziția participanților la proces expusă în ședința de judecată.

În ședința de judecată reclamantul ***** nu s-a prezentat, fiind citat în mod legal în corespundere cu prevederile art.102-105 Cod de procedură civilă, fapt confirmat prin avizele de recepție a trimiterii poștale, dar a solicitat judecarea cauzei în lipsa sa.

În ședința de judecată reprezentantul reclamantului *****, avocatul Grossu Octavian, împuternicit prin mandatul avocațial seria ***** nr.*****din ***** a susținut cererea de chemare în judecată concretizată pe motivele de fapt și de drept indicate, solicitând admiterea integrală a acesteia.

În ședința de judecată, pârâtul ***** a recunoscut parțial acțiunea, doar în partea ce ține de încasarea datoriei și a pledat pentru respingerea acțiunii formulate de *****, în partea ce ține de încasarea dobânzilor de întârziere calculate și penalităților, sume pe care le consideră neîntemeiate.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind explicațiile participanților la proces, studiind materialele dosarului, verificând argumentele expuse de reclamant și reprezentantul reclamantului, cât și

obiecțiile pârâtului expuse în ședințele de judecată, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite cererea de chemare în judecată depusă de *****, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziţiilor art.130 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

Conform art.239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

Din lucrările dosarului rezultă că, în baza contractului de împrumut nr.*****din ***** și anexei la acesta (recipisa de predare-primire a mijloacelor băneşti), *****, în calitate de împrumutător, a transmis în beneficiului împrumutatului ***** sumele de 35 000 euro și 10 000 dolari SUA (f.d.16-17, 18, 19-20, 21, 22-23, 24).

Ulterior, conform contractului de împrumut f/n din *****, dovada încheierii căruia și transmiterii mijloacelor bănești în proprietatea pârâtului servind recipisa din *****, *****, în calitate de împrumutător, a transmis în beneficiului împrumutatului ***** sumele de 4 500 euro și 1 600 dolari SUA (f.d.25, 26, 27).

Se reține că, potrivit pct.4.1. şi pct.4.2. al contractului de împrumut nr.*****din *****, împrumutul a fost acordat pe un termen de *până la 31 decembrie 2020*. Conform prevederilor anexei la contractul de împrumut nr.*****din ***** și recipisei de predare-primire a mijloacelor bănești - pârâtul și-a asumat obligația și a garantat restituirea sumelor în mărime de 35 000 euro şi 10 000 dolari SUA *cel târziu la *****martie 2021* (pct.4 din recipisă).

Totodată, potrivit pct.5 din recipisa la contractul de împrumut nr.*****din *****, pârâtul a scris personal că îşi asumă obligația să restituie împrumutul până la *****martie 2021.

În conformitate cu prevederile recipisei din *****, pârâtul şi-a asumat obligația de a rambursa împrumutul *nu mai târziu de 31 decembrie 2020.*

Astfel, începând cu *****ianuarie 2021, pârâtul înregistrează față de reclamant o datorie în mărime de 4 500 euro şi 1 600 dolari SUA pentru împrumuturile nerestituite în termenul stabilit în contracte, iar începând cu *****martie 2021 pârâtul înregistrează față de reclamant o datorie în mărime totală de 39 500 euro şi 11 600 dolari SUA pentru împrumuturile nerestituite în termenul stabilit în contractele nominalizate supra.

Dat fiind faptul neexecutării, fără justificare, a obligațiilor de rambursare a împrumuturilor, la data de 05 ianuarie 2022, datoria debitorială directă şi neachitată de pârât, constituie în total sumele de 39 500 euro şi 11 600 dolari SUA.

Se reține că, conform calculului anexat la cererea de chemare în judecată, mărimea dobânzii de întârziere conform art.art.874, 942 Cod civil, pe care o datorează pârâtul pentru neexecutarea obligațiilor de plată, începând de la data punerii pârâtului în întârziere/somația Nr.***** din 01 februarie 2021 recepționată la 03 februarie 2021/şi până la 05 ianuarie 2022, constituie:

a) 312,18 euro calculată din suma de 4 500 euro pentru perioada întârzierii: 09.02.2021-05.01.2022;

b) 111 dolari SUA calculată din suma de 1 600 dolari SUA pentru perioada întârzierii: 09.02.2021-05.01.2022.

Se reține că, în baza contractului de împrumut nr.*****din *****, părțile au evaluat anticipat prejudiciul pentru nerambursarea împrumutului în termen, stabilind penalitatea contractuală de întârziere în cuantum de 0,3% din suma nerestituită în termen, pentru fiecare zi de întârziere (la momentul de față sumele penalității constituie 3 150 euro şi 1 449 dolari SUA).

Potrivit calculului penalității anexat la cererea de chemare în judecată:

a) penalitatea pentru nerestituirea în termen a sumei, în mărime de 35 000 euro constituie - 32 550 euro şi a fost calculată pentru perioada: 02.03.2021-05.01.2022;

b) penalitatea pentru nerestituirea în termen a sumei, în mărime de 10 000 dolari SUA constituie - 9 300 euro şi a fost calculată pentru perioada: 02.03.2021-05.01.2022.

Se relevă că, pe parcursul examinării cauzei în fond, la 29 iulie 2022, reprezentantul reclamantului *****, avocatul Grossu Octavian a depus cerere de concretizare a revendicărilor din acțiune, indicând că, pârâtul a achitat în contul datoriei suma de 400 euro, a câte 200 euro la data de 11 februarie 2022 și 02 martie 2022, iar la 27 iulie 2022 a transmis suma de 1 000 euro.

Potrivit susținerilor reclamantului, care nu au fost combătute de pârât, până la sesizarea instanței cu prezenta acțiune, pârâtul nu a restituit integral împrumutul acordat.

Constatând lipsa diligenței pârâtului la achitarea datoriilor acordate, ***** a promovat în justiție o acțiune cu privire la obligarea pârâtului la executarea obligațiunilor sale, în esență, solicitând încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantului a datoriei de bază neachitate de pe contractul de împrumut nr.*****din *****, în sumă de 33 600 euro, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărîrii şi a prejudiciului sub formă de penalitate conform pct.7.2. al contractului de împrumut nr.*****din ***** şi art.art.947-949 Cod civil, pe care o datorează pârâtul pentru neexecutarea obligațiilor de plată pentru perioada: 02.03.2021-05.01.2022, în sumă de 32 550 euro, în valuta

națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărîrii; a datoriei de bază neachitate de pe contractul de împrumut nr.*****din *****, în sumă de 10.000 dolari SUA, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărîrii şi a prejudiciului sub formă de penalitate conform pct.7.2. al contractului de împrumut nr.*****din ***** şi art.art.947-949 Cod civil, pe care o datorează pârâtul pentru neexecutarea obligaţiilor de plată pentru perioada: 02.03.2021-05.01.2022, în sumă de 9 300 dolari SUA, în valuta națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărîrii; a datoriei de bază neachitate de pe contractul de împrumut f/n din *****, în sumă de 4.500 euro, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărîrii şi a prejudiciului sub formă de dobândă de întârziere conform art.art.874, 942 Cod civil, pe care o datorează pârâtul pentru neexecutarea obligaţiilor de restituire a împrumutului de pe contractul f/n din *****, pentru perioada de întârziere: 09.02.2021-05.01.2022, în sumă de 312,18 euro, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărîrii; a datoriei de bază neachitate de pe contractul de împrumut f/n din *****, în sumă de 1 600 dolari SUA, în valută naţională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărîrii şi a prejudiciului sub formă de dobândă de întârziere conform art.art.874, 942 Cod civil, pe care o datorează pârâtul pentru neexecutarea obligaţiilor de restituire a împrumutului de pe contractul f/n din *****, pentru perioada de întârziere: 09.02.2021-05.01.2022, în sumă de 111 dolari SUA, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărîrii, precum și recuperarea din contul pârâtului a cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat în sumă de 25 000 lei și a cheltuielilor de asistenţă juridică în mărime de 8 000 lei.

Deci, instanța de judecată conchide că, reclamantul ***** a inițiat în instanță o acțiune cu privire la executarea silită a unor obligații contractuale, în esență solicitând instanței încasarea silită din contul lui ***** a datoriei, penalității, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Obiectul generic și material al acțiunii îl constituie: sumele de 39 500 euro și 11 600 dolari SUA revendicate cu titlul de datorie, sumele de 32 550 euro și 9 300 dolari SUA revendicate cu titlu de penalitate, sumele de 312,18 euro și 111 dolari SUA revendicate cu titlu de dobândă de întârziere, suma de 25 000 lei revendicată cu titlu de taxă de stat și suma de 8 000 lei revendicată cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Se atestă, că la 15 noiembrie 2018, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr.133 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative, Lege prin care, au fost operate mai multe modificări la Codul civil.

Legea nr.133 din 15 noiembrie 2018 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative, a intrat în vigoare la 01 martie 2019, dată la care Codul civil a fost republicat.

Instanța de judecat[reține că, actele juridice în baza cărora se pretinde încasarea sumelor, au fost încheiate la *****, adică, după adoptarea și intrarea în vigoare a Legii nr.133 din 15 noiembrie 2018 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative.

Instanța notează că, prezentului litigiu îi sunt aplicabile prevederile legii civile în redacția în vigoare la data instituirii raportului juridic obligațional, deci în redacţia Codului civil din 01 martie 2019.

*Cu referire la pretenția reclamantului ***** privind încasarea datoriilor de bază, instanța relevă următoarele.*

În conformitate cu prevederile art.9 alin.(1)-(2) Cod civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile.

Drepturile şi obligaţiile civile apar:

a) *din contracte şi din alte acte juridice;*

b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariţiei drepturilor şi obligaţiilor civile;

c) din hotărîre judecătorească în care sînt stabilite drepturi şi obligaţii;

d) în urma creării şi dobîndirii de bunuri în temeiuri neinterzise de lege;

e) în urma elaborării obiectelor de proprietate intelectuală;

f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane;

g) în urma îmbogăţirii fără justă cauză;

h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legea leagă apariţia unor efecte juridice în materie civilă.

Conform art.10 alin.(1)-(2) Cod civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă pînă la proba contrară. Neexercitarea de către persoanele fizice şi juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege.

Potrivit art.316 alin.(1) Cod civil, actul juridic poate fi încheiat verbal, în scris sau în formă autentică.

Potrivit art.321 alin.(1) Cod civil, trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice şi persoanele fizice şi dintre persoanele fizice dacă valoarea obiectului actului juridic depăşeşte 1000 de lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului.

Conform art.774 alin.(1)-(3) Cod civil, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face. Obligaţia poate fi pură şi simplă sau afectată de modalităţi. Prestaţia trebuie să fie

posibilă şi determinată sau determinabilă, să nu contravină legii, ordinii publice şi bunelor moravuri.

Potrivit art.775 alin.(1) Cod civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei.

Potrivit art.776 Cod civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

Art.858 alin.(1) și (2) Cod civil, prevede că, temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii. Obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.

Conform art.1242 alin.(1), (2) Cod civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date. Contractul de împrumut este gratuit dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

În concordanţă cu prevederile art.1247 alin.(1)-(4) Cod civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobînzi, el are dreptul să restituie împrumutul şi pînă la expirarea termenului. O asemenea restituire are ca efect rezoluţiunea împrumutului. Împrumutatul trebuie să restituie bunuri de calitatea şi în cantitatea bunurilor primite şi nimic mai mult, chiar dacă preţurile au crescut ori au scăzut. În cazul în care a împrumutat o sumă de bani, împrumutatul are obligaţia de a restitui suma nominală primită fără a ţine cont de variaţiile valorii banilor. Dacă în contractul de împrumut nu este stabilit nici termenul de restituire, nici termenul de preaviz, împrumutul trebuie restituit în decursul a 30 de zile de la data la care împrumutatul a primit cererea de restituire.

Norma legală reglementată de art.1248 Cod civil statuează că, în cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, dispoziţiile art.942 se aplică în modul corespunzător dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Dacă în contract este prevăzută restituirea împrumutului în rate şi împrumutatul nu le restituie în modul stabilit, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a întregului împrumut şi a dobînzii aferente în condiţiile stabilite la art.864 alin.(2) şi (4). În cazul în care nu poate restitui bunul, împrumutatul trebuie să plătească valoarea acestuia calculată în funcţie de locul şi timpul executării obligaţiei.

Din perspectiva normelor legale precitate *supra*, instanța conchide că cerința reclamantului cu privire la încasarea din contul pârâtului a sumelor concretizate de 33 400 euro și 10 000 dolari SUA, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărârii cu titlu de datorie de bază, ce derivă din contractul de împrumut nr.*****din ***** și sumele de 4 500 euro și 1 600 dolari SUA, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la

momentul executării hotărârii ce derivă din contractul de împrumut f/n (fără număr) din ***** este întemeiată și urmează a fi admisă integral, cu dispunerea încasării din contul pârâtului în beneficiul reclamantului a sumelor, în mărime de 33 400 (treizeci și trei mii patru sute) euro și 10 000 (zece mii) dolari SUA, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărârii, cu titlu de datorie de bază, ce derivă din contractul de împrumut nr.*****din ***** și a sumelor, în mărime de 4 500 (patru mii cinci sute) euro și 1 600 (o mie șase sute) dolari SUA, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărârii, cu titlu de datorie de bază, ce derivă din contractul de împrumut f/n (fără număr) din *****.

Instanța de judecată remarcă că lucrările dosarului, așa cum au fost descrise mai *sus,* denotă în mod incontestabil instituirea unor raporturi juridice obligaționale de împrumut între *****, pe de o parte, în calitate de împrumutător, și *****, pe de altă parte, în calitate de împrumutat, conform cărora, ***** a transmis în proprietate și cu împrumut pârâtului sumele de: 35 000 euro + 10 000 dolari SUA și 4 500 euro + 1 600 dolari SUA, iar ***** și-a asumat obligația de a restitui în termen împrumutul lui *****.

După cum atestă înscrisurile cauzei, ***** și-a executat cu diligență obligația de a transmite sumele de: 35 000 euro, 10 000 dolari SUA, 4 500 euro și 1 600 dolari SUA cu împrumut, fapt confirmat prin contractul de împrumut nr.*****din *****, contractul de împrumut f/n (fără număr) din ***** și recipisele atașate la dosarul cauzei, lucru cert afirmat și de către pârât în cadrul cercetării judecătorești, pe când, ultimul - pârâtul ***** nu și-a executat obligația de a restitui împrumutul în termenul stabilit.

Instanța reiterează că, cererea în speță este înaintată ca urmare a manifestării unui comportament pasiv din partea pârâtului. Instanța de judecată reține, că în contractul de împrumut, precum și în recipise, a fost stabilit un termen fix de restituire a împrumutului.

În ipoteza celor consemnate se pune în evidență că, potrivit normei art.118 Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale.

În acest sens, se evidențiază că întru respectarea prevederilor legislației având în vedere principiul contradictorialității şi egalitatea părţilor în drepturile procedurale, instanța a creat condiţii egale părţilor pentru exercitarea drepturilor lor, inclusiv, pentru prezentarea probelor necesare a părții pârâte.

Reieșind din prevederile cadrului legal enunțat, instanța conchide că pârâtul nu a respectat prevederile contractuale asumate, nu a restituit în termen sumele acordate cu titlu de împrumut, or alte probe incontestabile ce ar răsturna poziția reclamantului nu au fost prezentate. Mai mult ca atât, pârâtul a recunoscut integral acțiunea în partea încasării sumelor de bază împrumutate, menționând că este prieten

cu reclamantul de mulți ani, însă la moment nu are posibilitatea să restituie banii, dar cum va avea posibilitatea îi va restitui toate sumele împrumutate lui *****.

Instanța a reținut că, după depunerea acțiunii în instanța de judecată, pârâtul i-a restituit reclamantului doar suma totală de 1 600 (o mie șase sute) euro din contul datoriei de bază de 35 000 euro, fapt confirmat în cadrul ședințelor de judecată și de partea reclamantă, cât și prin recipisele anexate la materialele cauzei, după cum urmează:

- recipisa din 11 februarie 2022, în sumă de 200 (două sute) euro (f.d.65);
- recipisa din 02 martie 2022, în sumă de 200 (două sute) euro (f.d.66);
- recipisa din 26 iulie 2022, în sumă de 1 000 (o mie) euro (f.d.72) și,
- recipisa din 31 ianuarie 2023, în sumă de 200 (două sute) euro (f.d.81).

Corespunzător, analizând materialul probatoriu administrat la dosar în coraport cu normele legale citate mai *sus*, instanța judecătorească conchide asupra temeiniciei cerinței de încasare a datoriei de bază concretizată, astfel, se impune soluția de admitere a pretenției reclamantului cu privire la încasarea din contul pârâtului a sumelor de 33 400 (treizeci și trei mii patru sute) euro și 10 000 (zece mii) dolari SUA, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărârii cu titlu de datorie, ce derivă din contractul de împrumut nr.*****din ***** și sumele de 4 500 (patru mii cinci sute) euro și 1 600 (o mie șase sute) dolari SUA, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărârii ce derivă din contractul de împrumut f/n (fără număr) din *****.

*Cât privește pretenția reclamantului ***** privind încasarea dobânzii de întârziere, instanța relevă următoarele.*

Cu referire la caracterul obligatoriu al răspunderii pentru neexecutarea obligaţiilor de plată urmează a fi invocate prevederile art.901 alin.(1) lit.a), e) și f) Cod civil, conform căruia, atunci cînd, fără justificare, debitorul nu îşi execută obligația, creditorul poate, în condițiile legii şi, după caz, ale contractului, la alegerea sa: să ceară executarea silită a obligației; să ceară plata de despăgubiri pentru prejudiciul suferit prin neexecutare; să exercite orice alt mijloc juridic de apărare, prevăzut de lege sau contract, pentru realizarea dreptului său încălcat prin neexecutare.

Conform prevederilor art.901 alin.(5) Cod civil, neexecutarea obligației înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligației și include neexecutarea totală sau parțială a obligației, executarea necorespunzătoare sau cu întîrziere a obligației.

Potrivit art.1247 alin.(1) Cod civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract.

Conform prevederilor art.art.775 şi 858 Cod civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligenţă la momentul naşterii, pe durata

existentei, la momentul executării şi stingerii obligației, precum si obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul şi în momentul stabilit.

Potrivit art.874 alin.(1)-(2) Cod civil, în cazul în care, conform legii sau contractului, obligaţia este purtătoare de dobîndă, se plăteşte o dobîndă egală cu rata de bază a Băncii Naţionale a Moldovei aplicabilă conform alin.(2) dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată. Rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei aplicabilă: a) pentru primul semestru al anului în cauză, este rata în vigoare la data de 1 ianuarie din anul respectiv; b) pentru al doilea semestru al anului în cauză, este rata în vigoare la data de 1 iulie din anul respectiv.

Conform dispozițiilor art.942 alin.(1)-(6) Cod civil, se stabilește că, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la dobîndă de întîrziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenței plății pînă la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin.(2) ori la o altă rată prevăzută de dispozițiile legale speciale. Rata dobînzii de întîrziere este egală cu rata prevăzută la art.874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadență obligația pecuniară era purtătoare de dobîndă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobînzii de întîrziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art.874 cu rata dobînzii prevăzute de contract. Debitorul consumator are dreptul să facă dovada că prejudiciul suferit de creditor ca urmare a întîrzierii plății este mai mic decît rata legală a dobînzii de întîrziere. În cazul în care s-a stipulat o clauză penală, creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobînda de întîrziere calculată conform dispozițiilor prezentului articol, fie penalitatea pentru întîrziere. De asemenea, creditorul poate cere despăgubiri pentru prejudiciul cauzat în partea neacoperită de dobînda de întîrziere. Pe perioada în care suma de bani nu este plătită la scadență cu justificare, debitorul datorează doar dobînda de întîrziere la rata prevăzută la art.874. Debitorul consumator nu datorează asemenea dobîndă de întîrziere. Orice clauza contrară dispozițiilor prezentului articol în detrimentul consumatorului este lovită de nulitate absolută.

În conformitate cu prevederile art.1248 alin.(1) şi (2) Cod civil, în cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, dispoziţiile art.942 se aplică în modul corespunzător dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Dacă în contract este prevăzută restituirea împrumutului în rate şi împrumutatul nu le restituie în modul stabilit, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a întregului împrumut şi a dobînzii aferente în condițiile stabilite la art.864 alin.(2) şi (4).

Instanța subliniază că, dobânda de întârziere este plata pentru folosirea surselor financiare străine, iar creditorul poate pretinde prejudiciul efectiv, venitul ratat, clauza penală, inclusiv penalităţi de întârziere, cât şi dobânda de întârziere, calculată conform art.942 Cod civil, dacă legea sau contractul nu prevede altă mărime a dobânzii.

Creditorul obligaţiei pecuniare nu trebuie să dovedească dauna cauzată prin întârzierea executării, deoarece stabilirea acestor daune se face anticipat, în baza art.942 Cod civil, dacă o lege specială sau contractul părţilor nu prevăd altă mărime a dobânzii.

Pentru curgerea de drept a dobânzilor de întârziere se cer a fi îndeplinite următoarele condiţii: obligaţia debitorului să constea în plata unei sume de bani, obligaţia să fie lichidă şi exigibilă. Obligaţia de plată a dobânzii de întârziere survine doar în cazul în care debitorul a fost pus în întârziere în conformitate cu legislaţia în vigoare - respectiv, neexecutarea somaţiei de plată a creditorului, iar neonorarea obligaţiei de plată a sumelor pretinse de creditor trebuie să fie realizată din culpă sau dol.

Din sensul prevederilor art.942 Cod civil rezultă că, dobânda de întârziere pentru întârzierea executării obligaţiilor pecuniare curge de drept, chiar dacă nu a fost stabilită prin contractul scris între părţi.

Se reține că, *dobânda prevăzută de Codul civil are un caracter compensatoriu şi reprezintă o remuneraţie pentru folosirea capitalului acordat de către creditor debitorului*.

Întârzierea în executarea obligaţiilor pecuniare are drept consecință *plata dobânzii de întârziere*, indiferent dacă debitorul a folosit acești bani în alte scopuri sau i-a reținut cu rea-intenție.

Nu are relevanţă faptul că debitorul nu execută la timp obligația pecuniară, pe motiv că nu dispune de surse financiare la momentul ajungerii obligaţiei la scadenţă. Dobânda de întârziere este plata pentru folosirea surselor financiare străine, iată de ce, în situații practice creditorul poate pretinde prejudiciul efectiv, venitul ratat, clauza penală, inclusiv penalități de întârziere, cât şi dobânda de întârziere. Creditorul obligației pecuniare nu trebuie să dovedească dauna cauzată prin întârzierea executării, deoarece stabilirea acestor daune se face anticipat.

Corespunzător, ținând cont de faptul că pârâtul ***** nu și-a executat în termen obligația de restituire a sumelor bănești, fiind în întârzierea obligației de restituire a unor sume bănești, instanța de judecată conchide asupra temeiniciei cerinței reclamantului ***** cu privire la încasarea dobânzii de întârziere calculată pentru perioada: 09.02.2021-05.01.2022, în mărime 312,18 (trei sute doisprezece euro, 18 cenți) euro și, respectiv, în sumă de 111 (o sută unsprezece) dolari SUA, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărârii, ce rezultă din contractul de împrumut f/n (fără număr) din ***** (recipisa din ***** - în sumă de 4 500 (patru mii cinci sute) euro și 1 600 (o mie șase sute) dolari SUA (f.d.25, 26, 27)), conform calculului dobânzii de întârziere anexat la materialele cauzei (f.d.14-15).

Instanța de judecată reține că, din moment ce părțile au stabilit în contract/recipisă termenul de restituire a sumelor împrumutate, împrumutatul avea obligația de a executa această obligație în termenul stabilit.

Deci, se deduce că reclamantul este în drept să solicite încasarea dobânzii de întârziere, or, prin neexecutarea de către debitor a obligațiilor de plată, rezultă indubitabil faptul că, creditorul a fost prejudiciat.

Prin urmare, instanța de judecată va admite și solicitarea reclamantului privind încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 312,18 (trei sute doisprezece euro, 18 cenți) euro și, respectiv, în sumă de 111 (o sută unsprezece) dolari SUA, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărârii, sume pe care le consideră necesare, echitabile şi oportune.

Cu referire la pretenția reclamantului de încasare a penalității, instanța relevă următoarele.

Prin acțiunea formulată, ***** a pretins încasarea din contul pârâtului ***** a penalității, în mărime de 32 550 euro și, respectiv, în mărime de 9 300 dolari SUA, calculată conform pct.7.2. din contractul de împrumut nr.*****din *****.

Astfel, se reține că, conform pct.7.2. din contractul de împrumut nr.*****din *****, a fost stipulat că, în cazul nerestituirii împrumutului în termenul stabilit de prezentul contract, împrumutatul se obligă să plătească împrumutătorului o penalitate în mărime de 0,3% din suma nerestituită în termen, pentru fiecare zi de întârziere.

Potrivit art.947 alin.(1)-(6) Cod civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă. Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere. Părţile pot conveni asupra unei penalități mai mari decît prejudiciul. Debitorul nu este obligat să plătească penalitate în cazul în care neexecutarea obligației este justificată. Nulitatea obligației atrage nulitatea clauzei penale. Nulitatea clauzei penale nu atrage nulitatea obligației.

Potrivit art.948 Cod civil, clauza penală este întocmită în formă autentică dacă legea cere forma autentică pentru actul juridic căruia i se aplică clauza. În celelalte cazuri, clauza penală este întocmită în scris, sub sancțiunea nulității absolute.

Iar art.949 alin.(1)-(3) Cod civil statuează că, dacă penalitatea este stipulată pentru cazul în care debitorul nu execută obligația, creditorul poate cere atît executarea obligației, cît și plata penalității. Nu se poate cere atît executarea obligației, cît și plata penalității dacă penalitatea s-a stipulat cu titlu de despăgubire în locul prestației și nu doar cu titlu de mijloc de garantare a executării obligației. Creditorul are dreptul să pretindă repararea prejudiciului în partea neacoperită prin penalitate (clauză penală inclusivă). În cazurile prevăzute de lege sau contract, creditorul poate cere sau despăgubiri, sau penalitate (clauză penală alternativă), poate cere repararea prejudiciului peste penalitate (clauză penală punitivă) sau poate cere doar penalitate (clauză penală exclusivă). În cazul în care a primit executarea,

creditorul poate cere plata penalităţii numai dacă şi-a rezervat expres acest drept la primirea executării.

Se atestă că sancţiunea prevăzută în textul de lege citat *supra* constituie o modalitate de răspundere civilă, sub forma unei penalităţi stabilite de lege. Această sancţiune reprezintă o modalitate de evaluare anticipată a prejudiciului cauzat prin executarea tardivă a obligaţiilor contractuale de către persoanele fizice şi juridice.

Fiind o formă a răspunderii civile contractuale, aplicarea penalităţii legale trebuie să întrunească aceleaşi condiţii generale prevăzute de lege pentru angajarea răspunderii contractuale.

Instanța menţionează că una din condiţiile angajării răspunderii contractuale constituie vinovăţia debitorului.

Astfel, art.901 alin.(1), (2), (5) Cod civil prevede că, atunci cînd, fără justificare, debitorul nu își execută obligația, creditorul poate, în condițiile legii și, după caz, ale contractului, la alegerea sa: a) să ceară executarea silită a obligației; b) să suspende executarea obligației corelative; c) să reducă obligația sa corelativă; d) să recurgă la rezoluțiunea contractului; e) să ceară plata de despăgubiri pentru prejudiciul suferit prin neexecutare; f) să exercite orice alt mijloc juridic de apărare, prevăzut de lege sau contract, pentru realizarea dreptului său încălcat prin neexecutare. Dacă debitorul demonstrează că neexecutarea obligației este justificată, creditorul poate recurge la oricare din mijloacele juridice de apărare prevăzute la alin.(1), cu excepția executării silite în natură și plății de despăgubiri. Neexecutarea obligației înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligației și include neexecutarea totală sau parțială a obligației, executarea necorespunzătoare sau cu întîrziere a obligației.

Instanța de judecată subliniază că, în sensul dispozițiilor legale*, penalitatea reprezintă o modalitate de evaluare anticipată a prejudiciului cauzat prin executarea tardivă a obligaţiilor contractuale de către persoanele fizice şi juridice.*

Se impune a fi precizat că, în cazul în care debitorul nu-și onorează obligațiile sale asumate în baza unui contract, inacțiunea acestuia este de natură să prejudicieze creditorul obligației. Astfel, în cazul în care prin contract se stabilește o penalitate, scopul căreia este repararea prejudiciului cauzat creditorului prin neexecutarea obligației, mărimea penalității urmează să fie proporțională cu volumul obligației contractuale neexecutate.

În speță, se reține că, pârâtul ***** nu și-a executat corespunzător obligația de restituire a împrumutului în mărime de 33 400 euro și 10 000 dolari SUA, astfel, reclamantul a pretins încasarea penalității, în mărime de 32 550 euro și, respectiv, în sumă de 9 300 dolari SUA.

Instanța consideră că penalitatea solicitată de reclamant spre încasare este una rezonabilă în raport cu cuantumul datoriei, motive din care, va dispune încasarea de la ***** în beneficiul lui ***** a sumelor de 32 550 (treizeci și două mii 550) euro și, respectiv, în sumă de 9 300 (nouă mii trei sute) dolari SUA, în valută națională

conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărârii, cu titlu de penalitate, care este considerată rezonabilă în raport cu obligația neexecutată.

Referitor la pretenția de încasare a cheltuielilor de judecată, instanța relevă următoarele.

În conformitate cu prevederile art.82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

Potrivit art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Se reține, că pentru înaintarea acțiunii, reclamantul ***** a achitat taxa de stat în cuantum total de 25 000 (douăzeci și cinci mii) lei, fapt confirmat prin ordinele de încasare a numerarului: nr.***** din 05 ianuarie 2022 eliberat de B.C. „Victoriabank" S.A. - în sumă de 10 000 (zece mii) lei și, respectiv, nr.***** din 26 aprilie 2022 eliberat de B.C. „Victoriabank" S.A. - în sumă de 15 000 (cincisprezece mii) lei (f.d.9, 52).

Prin urmare, conducându-se de prevederile art.94 Cod de procedură civilă, luând în considerație că acțiunea reclamantului a fost admisă, reclamantului i se compensează cheltuielile de judecată suportate, respectiv instanța va încasa din contul pârâtului în beneficiul reclamantului suma de 25 000 (douăzeci și cinci mii) lei, cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea acțiunii.

În conformitate cu prevederile art.90 lit.i) Cod de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: cheltuielile de asistenţă juridică.

Se atestă că, în cursul judecării prezentului litigiu, interesele reclamantului ***** au fost reprezentate de avocatul Grossu Octavian, iar pentru serviciile prestate de acest avocat, reclamantul a achitat suma de 8 000 lei, fapt confirmat prin bonul de plată seria *****nr.*****din ***** (f.d.71).

Conform art.96 alin.(1)-alin.(2) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenta juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Astfel, pornind de la practica CEDO, cheltuielile de asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidență, emisă

pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora.

Întru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența, reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; alți factori, la discreția instanței.

Totodată, în jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Costin versus România, hotărârea din 26 mai 2005; cauza Străin și alții versus România, hotărârea din 21 iulie 2005; cauza Petre versus România, hotărârea din 27 iulie 2006, etc.) s-a statuat că partea care a câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea și caracterul lor rezonabil.

Astfel, având la bază criteriile de stabilire a cheltuielilor de asistență juridică, instanța de judecată va adjudeca reclamantului ***** suma de 8 000 (opt mii) lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, cuantum pe care instanța îl apreciază ca fiind real, necesar și rezonabil.

La stabilirea cuantumului cheltuielilor de asistență juridică dispuse spre încasare, instanța de judecată a ținut cont și de volumul de lucru, dar și de numărul ședințelor de judecată desfășurate în cadrul prezentului litigiu, precum și de complexitatea cauzei, care este una sporită.

În aceste circumstanțe, instanța de judecată investită cu examinarea litigiului deferit judecății în prezenta speță, nu poate găsi o altă elucidare a cazului decât cea clarificată mai sus, de vreme ce concluzia instanţei este consecinţa dedusă în urma prezentării probelor de către părţi şi examinate în cadrul şedinţei de judecată, or, în conformitate cu prevederile art.118 alin.(1) sprijinite cu dispoziţia art.119 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar probele se adună şi se prezintă de către părţi.

Sintetizând cele expuse mai *sus* și examinând probatoriul administrat la dosar prin raportarea acestuia la prevederile art.art.118, 121-122 Cod de procedură civilă, instanța de judecată conchide că acțiunea concretizată a reclamantului ***** este întemeiată și urmează a fi admisă.

În conformitate cu art.art.94, 96, 130, 236, 238-240, 243 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se admite cererea de chemare în judecată *concretizată* înaintată de ***** către ***** cu privire la încasarea datoriei, penalităților, dobânzilor de întârziere și cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la ***** (a.n.:*****, IDNP: *****, dom.:*****) în beneficiul lui ***** (a.n.:*****, IDNP: *****, dom.:*****):

-datoria de bază, conform contractului de împrumut nr.*****din *****, în sumă de 33 400 (treizeci și trei mii patru sute) euro și 10 000 (zece mii) dolari SUA, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărârii și cu titlu de penalitate, în sumă de 32 550 (treizeci și două mii 550) euro și, respectiv, în sumă de 9 300 (nouă mii trei sute) dolari SUA, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărârii;

-datoria de bază, conform contractului de împrumut f/n din *****, în sumă de 4 500 (patru mii cinci sute) euro și 1 600 (o mie șase sute) dolari SUA, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărârii și cu titlu de dobândă de întârziere, în sumă de 312,18 (trei sute doisprezece euro, 18 cenți) euro și, respectiv, în sumă de 111 (o sută unsprezece) dolari SUA, în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărârii.

Se încasează de la ***** (a.n.:*****, IDNP: *****, dom.:*****) în beneficiul lui ***** (a.n.:*****, IDNP: *****, dom.:*****) cheltuielile de judecată, compuse din: taxa de stat achitată la depunerea acțiunii, în mărime de 25 000 (douăzeci și cinci mii) lei și asistența juridică, în mărime de 8 000 (opt mii) lei.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

Președintele ședinței,
Judecătorul: Natalia Moldovanu